

Posudek diplomové práce Magdaleny Strakové *Počátky českého soukromého vysokého školství na případové studii Vysoké školy finanční a správní*. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2024.

Diplomantka předkládá k obhajobě práci, v níž přináší vhled do problematiky fungování soukromého vysokého školství v České republice, a to na příkladu Vysoké školy finanční a správní (VŠFS). Autorka sleduje „osudy“ jedné z prvních soukromých vysokých škol, založené záhy po přijetí příslušné právní úpravy v roce 1998. Ve své práci Magdalena Straková sleduje tuto instituci od založení (1999) až do doby poměrně nedávné, do roku 2009, kdy se VŠFS potýkala a vyrovnávala s velkou krizí tzv. rychlostudentů (silně medializovanou kauzou s negativními dopady na fungování školy i její pověst).

Práce má standardní strukturu, autorka postupuje od teoreticko-metodologických východisek a reflexe vlastního (orálněhistorického) výzkumu ke kapitole, kde je nastíněna problematika vývoje českého vysokého školství po roce 1989, s důrazem na proměny institucionální. Poté již předkládá část empirickou, v níž se diplomantka zaměřuje na „svoji“ soukromou vysokou školu, tedy VŠFS. Zájmeno své zde lze vnímat v přeneseném významu jako předmět výzkumného projektu studentky, ale také ve významu faktickém, jelikož diplomantka je zároveň zaměstnankyní Vysoké školy finanční a správní (v nepedagogické pozici). K tématu pozicionality autorky se ještě vrátím. Empirická část práce je strukturovaná do tří chronologických a vzájemně propojených kapitol, jež sledují trajektorii vzestupu a rozkvětu VŠFS až k jejímu pomyslnému pádu v souvislosti se zmiňovanou kauzou, na který autorka navazuje určitým výhledem do budoucnosti.

Všechny části textu jsou dobře strukturované, propracované, text je kvalitně zpracován i z hlediska stylistického. Druhá kapitola (proměny českého vysokého školství) odráží obeznámenost autorky s prostředím; stať je obsahově velmi bohatá a může sloužit i jako znalostní báze pro případné tematicky podobné či navazující projekty. Pokud jde o samotný orálněhistorický výzkum, autorka realizovala rozhovory se sedmi narátory/narátorkami, což považuji pro zvolený formát mikrohistorické sondy za dostačující, zvláště, když se ve většině případů jednalo o rozsáhlé narativy (celkem jedenáct rozhovorů). V interpretační části bych však ocenila, kdyby autorka při prezentaci jednotlivých závěrů více pracovala se skutečností, že v podstatě všichni narátoři či narátorky zastávají, případně zastávali vyšší a vysoké posty v řízení vysoké školy (s. 19). Do určité míry je toto pochopitelné, jelikož podmínkou pro zařazení do výzkumu bylo dlouholeté působení na VŠFS, a v počátcích existence školy se jednalo o instituci poměrně malou. Přesto však pozici v hierarchické struktuře školy považuji za závažnou proměnnou, s níž měla diplomantka pracovat.

S výslednými interpretacemi souvisí i můj druhý kritický komentář, a ten se týká samotných závěrů. Jak již bylo zmíněno, diplomantka je insiderkou, ve sledované instituci dlouhodobě působí. Diplomová práce je tak mimo jiné prací o současném zaměstnavateli autorky. Přitom jedním z klíčových témat je problematická kauza „rychlostudentů“, jež se zátěží autocenzury (implicitně přítomné i explicitně přiznané) není možné dobře zpracovat. Autorka tak neustále vyvažuje svoji pozici „badatelskou“ a „zaměstnaneckou“ (mimo jiné ze stejných důvodů se rozhodla nerealizovat rozhovor s rektorkou/zakladatelkou univerzity, s. 13), takže v interpretační části zaznívají především hlasy narátorů a narátorek. V kombinaci

s propracovanou metodologickou částí, hluboce reflektovanou pozicionalitou však diplomantka nakonec nesklouzává ke zjednodušujícímu „oslavnému“ textu, ale nabízí určitý, a podle mě cenný pohled na život fungování soukromé univerzity.

V rámci obhajoby bych se vrátila k jednomu z témat práce, k otázce „nakolik existence soukromého vysokého školství změnila sféru terciárního vzdělávání“ (abstrakt, s. 3), a požádala diplomantku, aby toto téma detailněji rozvedla (v samotném textu se zdá být upozaděno). Pokud má autorka k dispozici relevantní informace, požádala bych ji také o reflexi problematiky konkurenčního prostředí mezi soukromými vysokými školami navzájem (v textu je důraz kladen především na komparaci/konkurenci sféry soukromého a veřejného školství).

Text jako celek splňuje požadavky kladené na diplomní projekt, z hlediska obsahového i formálního se jedná o velmi kvalitní práci. Diplomovou práci rozhodně doporučuji k obhajobě a navrhuji **hodnocení mezi stupni 1 a 2 (výborně / velmi dobře), v závislosti na stanovisku vedoucího a průběhu obhajoby.**

Posudek vypracovala:

Lenka Krátká, 24. 1. 2024